

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik
Christiansborg
1240 København K

Dato: 18. maj 2015
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Louise Falkenberg
Sagsnr.: 2015-0032/27-0295
Dok.: 1578985

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 552 (Alm. del), som Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik har stillet til justitsministeren den 20. april 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Mette Frederiksen

/

Esben Haugland

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 552 (Alm. del) fra Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik:

”Ministeren bedes oplyse, hvilke beføjelser politiet har – og hvad politiet konkret gør – i forhold til hjemløse fra henholdsvis Danmark og andre lande, der sover på offentlige steder, f.eks. i Borgergade i København. Ministeren bedes desuden redegøre for, hvilke muligheder myndighederne har for at hjælpe hjemløse fra henholdsvis Danmark og andre lande, herunder mulighed for at tilbyde ophold på herberg. Ministeren bedes endvidere redegøre for, hvordan myndighederne sikrer, at hjemløse udlændinge kommer hjem til deres hjemlande igen, herunder oplyse hvem der afholder udgifterne til hjemreisen?”

Svar:

1. Når en person sover på gaden eller andre offentlige steder, er det ofte udtryk for sociale problemer, som ikke alene kan løses ved, at politiet giver den pågældende en advarsel eller udsteder en bøde. Det er derfor vigtigt, at den politimæssige indsats i forhold til sådanne personer suppleres af sociale indsatser som f.eks. tilbud om overnatning på et herberg.

Som det fremgår af nedenstående udtalelse fra Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold, indeholder bl.a. serviceloven en række forpligtelser for kommunerne til at tilbyde hjælp og støtte til personer med særlige sociale problemer som f.eks. hjemløse.

2. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af den del af spørgsmålet, der vedrører politiets beføjelser i forhold til hjemløse, der sover på offentlige steder, indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet kan indledningsvis henvise til Justitsministeriets besvarelse af 8. oktober 2014 af spørgsmål nr. 1487 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del), hvori der bl.a. er redegjort for, hvilke beføjelser politiet har - primært efter ordensbekendtgørelsen - og hvad politiet konkret gør i forhold til hjemløse, der sover på offentlige steder.

Rigspolitiet kan i tillæg hertil oplyse, at politiet foretager en kontrol af udenlandske hjemløses opholdsgrundlag for at sikre, at dette er lovligt.

Rigspolitiet har til brug for besvarelsen af Justitsministeriets anmodning indhentet en udtalelse fra Københavns Politi, som bl.a. har oplyst, at politikredsen løbende gennemfører en tryk-

hedsskabende indsats på steder, hvortil der er almindelig offentlig adgang. Indsatsen retter sig mod generel forstyrrelse af den offentlige orden, herunder også mod personer, der sover i det offentlige rum, og hvor overnatningen enten er i strid med lokale bestemmelser, eller er egnet til at forstyrre den offentlige orden eller medføre ulempe for andre.

Københavns Politi har endvidere oplyst, at udlændingekontrolsektionen, hvis primære indsats retter sig mod ikke herboende, kriminelle udlændinge, løbende får anmeldelser om udlændinge, der overnatter i det offentlige rum.

I de tilfælde, hvor overnatning sker på grønne arealer (Amager Fælled, skove o. lign.), og hvor opholdet medfører miljøsvneri, henkastning af affald, manglende oprydning mv., kan der efter omstændighederne være grundlag for at rejse sigtelse for overtrædelse af naturbeskyttelsesloven.

Sager om overtrædelse af ordensbekendtgørelsen og naturbeskyttelsesloven afgøres med advarsel eller bødestraf. I sager vedrørende ikke herboende udlændinge, hvor der rejses sigtelse efter ovenstående lovgivning, har Københavns Politi oplyst, at politikredsen typisk afgør sagen ved, at den pågældende straks vedtager en bøde, hvis forholdet erkendes. Sager vedrørende danske hjemløse bliver ikke afgjort straks, men behandles som almindelige bødesager.

Københavns Politi har oplyst, at hvis udlændinge, herunder også EU-borgere, gentagne gange overtræder bestemmelserne efter ordensbekendtgørelsen og/eller naturbeskyttelsesloven, forelægger kredsen sagen for Udlændingestyrelsen med henblik på administrativ udvisning af Danmark. I praksis bliver sagerne forelagt ved femtegangs-overtrædelser af bestemmelserne.

Rigspolitiet kan henholde sig til Københavns Politis udtalelse.

Rigspolitiet kan endelig oplyse, at politiet, hvis den hjemløse måtte ønske det, kan tage kontakt til kommunen med henblik på, at den pågældende kan få tilbud om overnatningsmulighed på eksempelvis et herberg.”

2. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af den del af spørgsmålet, der vedrører myndighedernes mulighed for at hjælpe hjemløse, herunder muligheden for at tilbyde ophold på herberg, indhentet et bidrag fra Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold, der har det overordnede ansvar for udsatte voksne, herunder hjemløse. Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold har i den forbindelse oplyst følgende:

”Serviceloven indeholder en række forpligtigelser for kommunerne til at tilbyde hjælp og støtte, bl.a. til personer med særlige sociale problemer som f.eks. hjemløse. Det er en betingelse for at modtage hjælp efter serviceloven, at man har lovligt ophold i landet, jf. servicelovens § 2. Hjemløse fra andre lande har derfor mulighed for hjælp efter serviceloven, hvis de har lovligt ophold i landet, og hvis de i øvrigt opfylder kriterierne for den enkelte bestemmelse.

Særligt i forhold til hjemløse gælder det efter servicelovens § 110 (forsorgshjem og herberger), at kommunerne skal tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer med særlige sociale problemer, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig, og som har behov for botilbud og for tilbud om aktiverende støtte, omsorg og efterfølgende hjælp. Forsorgshjem og herberger efter § 110 tilbyder en lang række ydelser, der varierer i indhold og omfang. Der kan f.eks. være tale om rådgivning og vejledning om økonomiske og sociale forhold, behandlingstilbud, aktivitets- og samværstilbud samt særligt tilrettelagte beskæftigelsesforløb.

Derudover gælder det efter servicelovens § 85 (socialpædagogisk bistand), at kommunerne skal tilbyde hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til personer, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Den socialpædagogiske bistand kan f.eks. bestå af støtte til at udføre dagligdagens gøremål mv. og kan bl.a. bestå i rådgivning i forbindelse med fritids- og kulturaktiviteter, opretholdelse af sociale netværk samt hjælp til administration af personlige forhold og konfliktløsning.

Det gælder i øvrigt generelt, jf. servicelovens § 10, at kommunerne skal tilbyde rådgivning med det formål at forebygge sociale problemer og hjælpe borgeren over øjeblikkelige vanskeligheder. Derudover gælder det, jf. servicelovens § 12, at kommunerne skal sørge for tilbud om gratis rådgivning til personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer.

Endelig kan det oplyses, at enhver, der opholder sig lovligt her i landet, kan få hjælp efter lov om aktiv socialpolitik, jf. lovens § 3. Til personer, der har ret til ophold her i landet i medfør af de fællesskabsretlige regler om ophold for førstegangsarbejdssøgende, og til personer, der har ret til ophold i op til tre måneder uden administrative betingelser, kan der dog alene gives hjælp i forbindelse med hjemrejse, jf. § 12 a, i lov om aktiv socialpolitik (Aktivloven). I sådanne tilfælde er det kommunen, der efter en konkret vurdering træffer afgørelse om, hvorvidt der kan ydes hjælp til hjemrejsen, jf. lovens § 81.

Udover bestemmelserne i serviceloven er der gode erfaringer med at hjælpe hjemløse ud af hjemløshed fra Hjemløsestrategien, der blev udmøntet i perioden 2009-2013. Erfaringerne herfra viste, at 9 ud af 10 af de hjemløse, der fik støtte fra strategiens Housing First-baserede indsatser, formåede at komme ud af hjemløshed og fastholde deres nye bolig. På den baggrund har Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold igangsat en række konkrete initiativer med finansiering fra satspuljen med henblik på at få erfaringerne fra Hjemløsestrategien forankret, udbredt og målrettet i landets kommuner. 25 kommuner deltager pt. i arbejdet hermed.”

3. Justitsministeriet kan i øvrigt oplyse, at det følger af udlændingelovens § 30, stk. 1, at en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal udrejse frivilligt. Udrejser udlændingen ikke frivilligt, drager politiet i medfør af udlændingelovens § 30, stk. 2, omsorg for udrejsen.

Såfremt politiet drager omsorg for en udlændings udrejse, skal udlændingen efter udlændingelovens § 43, stk. 2, selv afholde de udgifter, der for udlændingens eget vedkommende er forbundet hermed. Har udlændingen ikke tilstrækkelige midler hertil, afholdes udgifterne foreløbigt af statskassen.